Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
69
4 D
14

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Parabola Chriſti de correctione calendarii.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

¶ Ad ſanctiſſimum.D.N. Leonem decimũ Pauli de middelburgo dei & apoſtolicę ſedis gratia epiſcopi foroſemproniẽſis ſuper correctione calendarii parabola.

IEſus ſaluator noſter beatiſſime pater pręnoſcens omnia quę uentura erant in mũdo prędixit nonnulla diſcipulis ſuis in parabolis.qui reſpiciens ad mores hominum quĩ futuri erant in eccleſia militante propoſuit eis parabolam iſtam dicẽs. Simile factũ eſt regnũ cęlorꝝ homini qui ſeminauit bonum ſemen in agro ſuo. Cum autẽ dormirẽt homines uenit inimicus eius & ſuꝑſeminauit zizania in medio tritici & abiit. Cum autẽ creuiſſet herba & fructum feciſſet tunc apparuerũt & zizania. Accedentes autẽ ſerui patrisfamilias dixerũt ei. domine nonne bonum ſemen ſeminaſti in agro tuo? unde ergo habet zizania? & ait illis: inimicus homo hoc fecit. ſerui autẽ dixerunt ei.uis imus & colligimus ea? & ait nõ.ne forte colligẽtes zizania eradicetis ſimul & triticũ ſinite utraq; creſcere uſq; ad meſſem: & in tẽpore meſſis dicã meſſoribus:colligite primum zizania & alligate ea in faſciculos ad cõburẽdum:triticũ autem cõgregate in horreũ meũ

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

& reliqua. Homo iſte paterfamilias chriſtus ē & ſanctitas tua quę uices eius in terris gerit. bonum ſemen eſt fides catholica & ſancta doctrina ad fidem pertinens. zizania ſunt mala doctrina & mala opera fidem impedientia & deſtruentia. Ager eſt eccleſia dei ſanguine chriſti exculta & irrigata. Homo ergo paterfamilias hoc eſt ſanctitas tua ſeminauit in agro ſuo hoc eſt in eccleſia ſua ſemen bonū ad rectā paſchę celebrationē ſpectans: quia inuitauit omnes uiros doctos ut ſcriberēt in materia correctionis calendarii pro recta paſchę celebratione. ſimiliter inuitauit omnes reges & principes & uniuerſitatū rectores ut uerā paſchę rationem & calendarii correctionē a uiris doctis in eoꝝ ditione uel regno exiſtentibus perquirerēt: & opinionē eoꝝ in ſcriptis ad ſanctitatem tuam tranſmitterēt. quo factum eſt ut sereniſſimus romanorū rex Maximilianus ſemper auguſtus: catholicus rex hiſpanię, rex portugallię, rex polonię, & alii nōnulli principes & uniuerſitatū rectores ſcripta doctoꝝ uiroꝝ & uniuerſitatum ad ſanctitatē tuam tranſmiſerint: qui omnes in hoc cōuenerūt ꝙ propter defectum calendarii canon paſchę nō recte poteſt obſeruari: & ꝙ per ſanctitatē tuā error iſte calēdarii corrigi debeat. In eandem ſententiā uenerūt omnes aſtrologi almę urbis qui ſuperioribus

diebus a ſanctitate tua uocati coram eadē & cętu reuerendiſſimorū dominorū cardinaliū ad hoc deputatorū uota ſua depoſuerūt: aſſe-rentes & decernētes omnino corrigēdum eſſe calendarium. Dum autē dormirent hoīes hoc eſt dum pigreſcerēt & tardi eſſent ad corrigē-dum errorem: ſuperuenit inimicus in habitu doctoris pariſienſis uolēs impedire & corrum pere hoc ſemen bonū: & ſuperſeminauit ziza-nia in medio tritici: clamans nō eſſe corrigen-dum calendarium: nō eſſe tollendū errorem: & tamē confeſſus eſt errorem eſſe manifeſtum immo notorium: ſed dixit eū potius eſſe tole-randū quam tollendū: ſicut eccleſia tolerat proſtibula & lupanaria. Pater ſancte nō debet eccleſia dei errorē aliquo cōtaminari: quia oēs uiri docti clamāt nullū errorem in eccleſia dei tolerādū eſſe. ſed ueritas ſemper tueri debet. etiam ſi ob ueritatē tuendam ſcandalū ſit ori-turum: potius ſcandalū naſci permittitur quā ueritas relinquatur. & melius eſt pro ueritate ſupplicium pati quā pro adulatione benefici-um accipere. ad hoc enim chriſtus ſaluator ue-nit in mundū ut teſtimonium perhiberet ue-ritati. debet ergo defendi ueritas uſq; ad ani-mam & ſanguinē etiam ſi mille pericula mille ſcandala imminerent. nōne propter ueritatem tuendam martyres omnes diuerſa tormenta

Digitized by Google

paſſi mortē tandem obierunt? quippe martyrē nō facit pęna ſed cauſa: quia pro ueritate tuēda morit. quinimmo ariſtoteles primo ethicorū ſcripſit: pro ueritate tuenda etiam ꝓpria deſtruere oportere. ꝙ ſi philoſophi gētiles hoc teſtātur quāto magis chriſtiani (a chriſto qui ipſa ueritas eſt appellati) hoc facere debeāt? quanto magis ipſa eccleſia, quę chriſto immediate copulat uerax eſſe debeat? & nullo mēdacio cōtaminari? eſt enim ſponſa chriſti ſine macula & ſine ruga. ſine macula ignorantię & ſine ruga malitię. non ergo proſtitui debet uel lupanari cōparari. quinimmo ſi error aliquis in eccleſia admiſſus fuerit peiore cōditione afficietur eccleſia quā ipſum proſtibulū. quia iura & leges prouiderūt ne in proſtibulo uel lupanari error aliquis contingere poſſit: & errantes caſtigare pręceperunt: non ergo debemus tolerare in eccleſia dei quod in lupanari prohibitū eſt. quod ſi non ſunt corrigendi errores ut doctor iſte autumat: ergo oīa libita erunt licita. & zizania & ſpinę ſuffocabunt triticū. Maximū profecto (ut aliacenſis ſcripſit) dedecus eſt & opprobriū quod in rebus ad dei cultum pertinētibus artificioſius procedāt iudęi quā faciant chriſtiani: adeo quod cū daniele propheta dicere poſſimus confuſio & opprobriū facti ſumus oībus qui in circuitu noſtro ſunt. Per

maximũ uero & perhorrendũ dedecus eſt fa/
teri errorẽ eſſe notorium & dicere eũ non eſſe
corrigendum. ſed tolerandum eſſe ſicut eccle/
ſia tolerat proſtibula & lupanaria. Debemus
ergo perſeuerare in errore & oblectari eo ſicut
ſus gaudet in cęno uel aper lutulẽtus in uolu/
tabro & ſicut meretrix in lupanari. Legimus
pythagorã democritũ platonẽ & alios multos
philoſophos ad ęgyptios & perſas acceſſiſſe ut
rerum ueritatem ab eis addiſcerent. Legimus
apollonium illũ tyaneũ ad bragmanos & in/
dos & ad ęthiopes profectũ ut ueritatem quę/
reret & inueſtigaret: de cuius uita & peregri/
natione philoſtratus octo libros conſcripſit.
ſed doctor iſte aſſertus pariſienſis neq; uillam
neq; domum egrediendã putat ut ueritas quę/
ratur & indagetur: quinimmo caſu inuentam
minime obſeruandã aſſerit: ſed in errore per/
ſeuerandum eſſe autumat. in quo auctor iſte
qui ſe doctorẽ pariſiẽſem eſſe gloriatur & iac/
tat aduerſatur oĩbus aliis doctoribus pariſiẽ/
ſibus & uniuerſis philoſophis qui maximo la/
bore & fatigatione ueritatẽ ſemper indagare
conati ſunt. oĩs nanq; ſcientia tendit ad uerita
tẽ tanquã ad ultimum finem & propriũ ſuum
obiectum quo perficitur intellectus: nã ut phi
loſophi omnes teſtantur obiectũ intellectus
noſtri eſt uerũ. nullus eſt animę ſuauior cibus

q̄ cognitio ueritatis. & ut lactantius ſcripſit ueritas eſt animę pabulū incredibili quadā iucunditate perfuſum: quamobrem philoſophi magno ſtudio eā indagarunt. unde uulgo dici ſolet ueritatē latere & abſconditā eſſe in puteo profundiſſimo neq; inde hauriri poſſe niſi maximo cū labore. ſed doctor iſte etiā ſi caſu pedē in ueritatē in terra iacentem impegerit & eā offenderit minime releuandā ſed peſſundandā eſſe putat & in errore perſeuerandū eſſe autumat. huic doctori poſſet dici illud qđ Iacobus apoſtolus in ſua canonica ſcripſit. q̄ ſi zelum amarum habetis & contentiones ſint in cordibus ueſtris nolite gloriari & mendaces eſſe aduerſus ueritatē: non enim eſt iſta ſapientia de ſurſum deſcendēs ſed terrena animalis & diabolica. Legitur in ſecūdo libro eſdrę capitulo quarto ueritatem pręcellere oīa tam terreſtria quā celeſtia. Omnis inquit terra ueritatem inuocat: & cęlum ipſam benedicit: & oīa quę mouentur tremunt eā: & non eſt cū ea quicquā iniquum & manet & inualeſcit in ęternū. Hic autē doctor errorem & mendaciū pręfert ueritati. & in errore etiam notorio perſeuerandū eſſe autumat. Dicit anſelmus in libro de ſimilitudinibus. magis pręeligenda eſt mors & annihilatio oīum creaturarū tam cęleſtium q̄ terreſtrium quam offenſio ueritatis.

Nã ut legitur ſapientię primo os quod men-
titur occidit animã ſuã. dicente pſalmiſta per-
des oẽs qui loquuntur mendaciũ. quamobr ẽ
ſanctus thomas & hẽricus de gãdauo in quot-
libetis ſuis dicunt quod reus propter crimẽ
cõmiſſum condẽnandus admortẽ ſi a iudice
fuerit interrogatus de crimine per eũ cõmiſ-
ſo tenet ſub pęna peccati mortalis dicere ue-
ritatẽ & fateri crimẽ cõmiſſum: & potius de-
bet perdere ſeipſum quã dicere mendaciũ &
occidere animã. dicẽte ſaluatore Mathei ſex-
todecimo: quid prodeſt homini ſi uniuerſum
mundũ lucretur animę uero ſuę detrimẽtum
patiatur. aut quã dabit homo cõmutationem
pro anima ſua? nã ut dicit auguſtinus ſuper Io
annẽ magis eligendũ eſt deo dilecto mori quã
eo offenſo uiuere. Debemus ergo ſequi ueri-
tatẽ & celebrare paſcha iuxta patrum decreta.
Nam omnes uiri docti qui ſcripſerunt in hac
materia unanimiter clamant corrigendũ eſſe
hunc errorem & nullo modo tolerandum eſſe
immo ut Albertus magn⁹ & Nicolaus cuſanus
ſcripſerũt inimici fidei gloriantur de hoc erro-
re. quia ex eo nos in aliis quoq; pariformiter er
rare contendũt. & ut aliacenſis ſcripſit ex tole-
rantia huius erroris hactenus facta philoſophi
infideles arabes hebręi & gręci qui habitãt iter
chriſtianos in hiſpania ſiue in ęgypto et aliis

B

partibus orientis aut mundi regionibus deri/
dent chriſtianorũ & maxime prȩlatorũ ſuorũ
ignorantiam & abhorrent ſtulticiam quã eui/
denter conſpiciũt in hac ordinatione ſeu ue/
rius inordinatione temporum quibus utun/
tur in ſolennium obſeruatione feſtorum. Hȩc
aliacenſis. Idem apellat hunc errorẽ monſtrũ
horribile & feram peſſimã uineam domini de/
paſcentem. Idẽ alio loco dicit hos errores eſſe
manifeſtos & palpabiles horribiliter ſcandali/
zantes eccleſiam. Nam cum ſit error inquit in
fundamẽto ſcilicet in ȩquinoctio & lunatio/
ne neceſſe eſt ut error ſit in paſchȩ celebratio/
ne: & per conſequens quod quadrageſima &
omnia feſta mobilia uiolentur & a ſuo loco re
cedant. quia omnia huiuſmodi feſta cedũt paſ
chati & ab eo regulantur. & cum omnia iſta in
ſe ſint horrenda tam reſpectu policiȩ chriſtia/
nȩ ſcandoloſa tamq; ſtulta & irriſione digna:
quia propter ignorantiam uel negligentiã iſta
corrigendi fit diabolo procurante quod i tem
pore uero paſchali chriſtiani abſtineant a car/
nibus & in uera quadrageſima quandoq; car/
nes comedãt & alia multa incõueniẽtia ſequũ/
tur ſicut de ſeptuageſima. & rogationibus &
aliis huiuſmodi obſeruantiis eccleſiaſticis quȩ
ſuis tẽporibus nõ ſeruãtur. & nõ ſolũ cõputiſtȩ
& aſtrologi ſed oĩs homo qui nõ uult ceruicẽ

erigere ut cōtradicat ueritati iſta manifeſte co gnoſcit. Hęc petrus aliacenſis ſcripſit & impreſſa circunferuntur: quid ad hęc reſpōdes tu qui calendarii correctionē impedire conaris? es ne unus ex illis qui erigunt ceruices ſuas ad cōtradicendū ueritati? immo ſolus es: quia omnes alii qui in hac materia ſcripſerunt clamant errorem hunc corrigendū & nullo modo tolerandū eſſe. Quamobrem pater ſancte quia hic teſtis unicus eſt & ſingularis nullū habens conteſtem iure eſt repellendus. nō obſtāte ꝙ inſolenter iactet ſe eſſe doctorē pariſienſem quia alii doctores pariſiēſes Albertus magnus Rogerius bachon Robertus linconienſis Ioannes de muris Gerlandus lotharingus Petrus aliacēſis Nicolaus cuſanus & alii multi cōtrariū ſcripſerunt probantes errorē hunc eccleſie ſcandaloſum eſſe: & nullo modo tolerandū ſed tollendum eſſe. Idē teſtatur ſcripta aliarum uniuerſitatum & doctorum uirorum per ſereniſſimum romanorum regem Maximilianum & per alios reges & principes & uniuerſitatum rectores ad ſanctitatē tuam trāſmiſſa. qui omnes in hoc conueniunt ꝙ canon paſchę hac tempeſtate nō recte obſeruatur. & ꝙ omnino per ſanctitatem tuam uel per hoc ſacroſanctū lateranenſe concilium corrigi debeat: In hanc quoq; ſentētiā uenerunt oēs aſtrologi

almę urbis qui nuper coram ſanctitate tua & reuerendiſſimis dominis cardinalibus ad hoc deputatis uocati uota ſua depoſuerunt. nõ eſt ergo auſcultanda huius doctoris opinio dicẽtis errorẽ hunc in paſchę celebratione manifeſtum immo notoriũ non eſſe corrigendũ: ſed tolerandũ eſſe ſicut eccleſia tolerat proſtibula & lupanaria. neq; ualet hoc argumentũ a ſimili quia nulla eſt in his ſimilitudo. nã eccleſia tolerat multa mala quę fiunt in mũdo quia prohibere ea nõ poteſt: ſed error iſte calẽdarii faciliter emendari poteſt. & ergo debet corrigi. immo argumentũ huius doctoris prę ſupponit falſum: quia proprie loquendo non debemus dicere ꝙ eccleſia tolerat proſtibula & lupanaria immo dãnat ea. ut habetur xxxii. q. iiii. c: meretrices & c. nemo: de quo Auguſtinus in quęſtionibus deuteronomii meretrices eſſe & ad meretrices accedere prohibet dominus quarũ publice uenalis turpitudo eſt. ſed leges humanę ciuiles & imperiales tolerant proſtibula & lupanaria ad euitandũ adulteria. permittũt etiam homini ſoluto tenere mulierẽ ſolutam in concubinam ut in autẽtica quibus modis naturales efficiuntur legitimi. & C. de concubinis. l. una & de naturalibus liberis & matribus eorũ ex quibus cauſis iuſti efficiantur. per totũ. & per ea que habẽtur & legunt in. l. ſi ea

ii c

& in.l. quę adulteriũ C.de adul. & in.l.fi.C. cõmu.de manu. & in .l. ſi ea.C.de.cõ. inſer. quamobrẽ beatus Ambroſius in libro de patriarchis ſcripſit.nemo ſibi blandiatur de legibus hominũ: ſupple quę fornicationes admittunt. quia quicquid in ea quę non ſit legitima uxor cõmiſſum fuerit adulterii crimine dãnatur. diſtinguendũ eſt ergo de legibus & cõſuetudinibus: quia multa permittunť in lege humana quę dãnantur in lege euangelica. & ratio diuerſitatis eſt: nã lex ciuilis uel humana inſtituta eſt ut homines habeant pacẽ inter ſe: ſed lex diuina data eſt ut homines habeant pacem cũ deo. ut poſt hãc uitam frui poſſint uiſione dei & uita ęterna. quamobrẽ lex diuina eſt perfectior lege humana. & multa prohibet quę in lege humana permittũtur. ut patet matthei quinto ubi per chriſtũ dãnanť nõ ſolũ praui actus exteriores uerũ etiã malę cogitatiões criminanť. dicente Ieſu. audiſtis quia dictũ eſt antiquis non mechaberis ego autẽ dico uobis quia oĩs qui uiderit mulierẽ ad cõcupiſcendũ eã iam mechatus eſt eam in corde ſuo. immo duo ultima pręcepta decalogi uidelicet alterius nuptã nec rem cupies alienã ſunt de iure diuino: ſed lex ciuilis nõ habet ea. quia non punit maleficia cogitationis ff de pęnis.l. cogitationis. Lex autem diuina punit omne

peccatũ tam cogitationis q̃ facti. de pęni. d. pri
ma c omnis iniquitas & c nũquid & c homici
diũ & c ſi propterea & c ſi cui. Preterea lex ci/
uilis uel humana data eſt multitudini homi/
nũ in qua maior pars eſt imperfectorũ: & ideo
per eã nõ reprehendũtur omnia uitia a quibus
uirtuoſi abſtinent: ſed ſolũ grauiora a quibus
poſſibile eſt maiorẽ partem multitudinis ab/
ſtinere: precipue quę ſunt in dãnum ꝓximi: ſi
cut ſunt homicidia furta & ſimilia. quia lex
humana nõ reſpicit ſtatum ſpiritualẽ a terre/
nis rebus & mũdi cupiditatibus ſubtractum:
ſed ciuilem & politicũ duntanxat. quamobrẽ
non iudicat niſi de extrinſecis & manifeſtis &
multa permittit pro conſeruatione reipublicę
quę in foro conſcientię non eſſent admitten/
da. ſed quia lex diuina principaliter intendit
ut anima conſeruet̃ illeſa etiam cum dãno re/
rũ temporaliũ: ideo multa prohibentur in le/
ge diuina quę a lege humana tolerãtur. immo
lex diuina ꝓhibet proſtibula & lupanaria ſub
pęna peccati mortalis: & tamẽ lex humana to/
lerat ea. quamobrẽ Iacobus apoſtolus in ſua
canonica dixit quicũq; uoluerit amicus eſſe
ſeculi huius inimicus dei conſtituitur. ſicq; nõ
ualet argumentũ dicti doctoris immo pręſup/
ponit falſum inferens eccleſiã debere tolerare
errorẽ in paſchę celebratione ſicut tolerat pro/

ſtibula & lupanaria. ego e cõtrario ſyllogizã-
do ſic inferam eccleſia non tolerat proſtibula
& lupanaria: neq̃ tolerat errores in eis cõmiſ-
ſos ſed errãtes punit atq̃ caſtigat: ergo nullo
modo debet tolerare errorẽ in paſchę celebra-
tione: qui error non ſolũ contaminaret proſti-
bula & lupanaria: uerũ etiã in oẽs chriſtianos
ſe diffunderet. quia ergo lex diuina eſt perfec-
torũ & eorum qui pacem cum deo deſiderãt:
maxime a ſanctitate tua & lateranẽſi cõcilio
obſeruari debet poſthabita lege humana quę
errores aliquos tolerat & permittit. eſt enim
hęc ſacra ſynodus uniuerſalẽ eccleſiam reprę-
ſentans ex perfectiſſimis & doctiſſimis uiris
ex omni natione electis conſtituta & integra-
ta. ſummopere ergo conari debet ut paſchalis
celebritatis canon inuiolabiliter obſeruetur:
nã ut ſuperius oſtẽdimus eccleſia quę eſt ſpõſa
chriſti debet eſſe mũda & pura ſine macula &
ſine ruga dicente ſcriptura tota pulchra es ami
ca mea & macula nõ eſt in te. & ideo nõ cadit
ĩ ea error aliquis. quinimmo conari debemus
nõ ſolũ ut eccleſia ab oĩ errore ſit libera uerũ
etiã ut ab oĩ ſuſpitiõe erroris ſit ſecura: ſicut a
cęſare dictatore de uxore repudiata dictũ legi-
tur: qui cũ a nõnullis reprehẽderetur q̃ uxorẽ
ſuã pudicã repudiaſſet: reſpõdit non ſatis eſſe
uxorẽ eſſe pudicã: ſed oportere etiã eã ab omni

ſuſpitione eſſe liberã & alienã. Cũ ergo eccleſia ſit ſponſa chriſti decet maxime eã non ſolũ non errare uerum etiam ab omni ſuſpitione erroris & ab omni calũnia eſſe liberã. & non ſolũ ipſam ſponſam: uerum etiã ipſos ſacerdotes & ſponſę miniſtros ab omni ſuſpitione erroris & ab omni calũnia decet eſſe ſecuros. Maxime quãdo agitur de his quę cadũt ſub ſenſu. Nã quilibet in cęlũ ſuſpiciens & lunã intuẽs facile poteſt diſcernere ſi luna eſt prima uel quinta. neſcio profecto quid reſpondere poſſem iudęo dicenti lunã eſſe quintã in cęlo q̃n do in eccleſia denũciatur prima ſi in cęlo oculis etiã uetularum quinta appareat. Scripſit beatus Auguſtinus computũ ętatis lunę eſſe neceſſariũ ſacerdoti. ut autẽ nemo unq̃ ignoraret ętatẽ lune ſtatuerũt patres quod ſingulis diebus antequam legatᷓ pręcioſa in cõſpectu domini ſacerdos debeat denũciare populo ętatẽ lunę. cũ ergo ſacriſta uolens obedire pręceptis eccleſię pronũciauerit ętatẽ lunę & dixerit populo circũſtanti hodie luna eſt prima: quid dicet uetula aſſiſtẽs? mentiris hodie eſt q̃nta: uidi eã in cęlo quintam. utinã reuiuiſceret beatus Auguſtinus & audiret hũc aſſertũ doctorẽ pariſiẽſem denũciare lunã eſſe primã q̃ndo in cęlo ẽſt q̃nta: quid putas eũ facturũ? certe acriter eũ reprehẽderet & caſtigaret. quia nõ ẽſt dignus

ſacerdotio qui ętatē lunę ignorat. poſſet huic doctori applicari quod deus per oſee prophetā capitulo quarto dixit, conticuit populus meus eo ꝙ non habuerit ſcientiam. quia tu ſciētiā reppuliſti repellā te ne ſacerdotio fungaris mihi. ꝙ ſi hic error modicus eſſet: poſſet fortaſſe tolerari ſed iam adeo creuit ut etiam mulierculas non lateat. contingit enim ſępenumero paſcha ad triginta quinq; dies ultra legitimū terminū prorogari: & luna uigeſima quīta nonnunquā uigeſimaſexta contra decreta patrum celebrari: & in ſecundo menſe (numeri nono) inmundis deputato obſeruari. non eſt ergo differēda huius erroris correctio: nā princeps qui non corrigit errorē uidetur approbare eum. & ut uulgo dici ſolet humanū eſt errare ſed diabolicum eſt in errore perſeuerare. adeo enim hic error ſenſim & paulatim creuit ut iam intolerabilis factus ſit. Huius autē erroris correctio ſpectat ad ſanctitatem tuā non ſolū ex poteſtate ſumma & auctoritate a chriſto ſaluatore accepta qua fungeris ī chriſtiana religione: uerum etiā ex decreto priſci ſenatus popnliq; romani. quemadmodū in maiori noſtro uolumine abunde oſtendimus. Vt autem concludamus parabolā chriſti de zizaniis propoſitā: redeundū eſt ad dictum aſſertū doctorē pariſienſem qui ut zizania quę ſeminauerat

magis multiplicaret & germinare faceret: rore pariſienſi ea irrigauit: & libellum & de nō mutādo (ut inquit) paſchate ſub titulo doctoris pariſienſis edidit: quem cum perlegiſſem nihil in eo de paſchę ratione quod ex officina eius prodiiſſet inueni: ſed pauca duntaxat ex libris meis excerpta in mediū fuerunt adducta: reliqua uero omnia huic materię erant impertinētia. Nā undecim prima eius capitula que appellat fundamenta ex ſcriptis Ioannis de haſſia & Ioannis pici mirandulani eius ſectatoris extracta nihil de paſcha definiunt ſed execrationes & maledicta duntaxat in aſtrologos uates ingerunt: & quę picus eleganter ac luculēter elucubrauit: doctor iſte quaſi ex luto ſumpta lutulenter & inepte ſingultire uidetur. Et quia hęc eius ſcripta nihil afferunt, nihil conducunt ad rectam paſchę celebrationē uel paſchalis canonis immutationem quam pro titulo libelli ſui aſſumpſit: ſatis cōſtat eum nō ſincero animo ſed liuore & rancore percitū hęc ſcripſiſſe. neq; enim ſaturnię illę reuolutiones quas inducit: neq; martis influxus: neq; ueneris radiatio: neq; mercurii perplexus mot⁹ paſcha mutare poſſunt: ſed ut priſci patres tradiderunt ſola luna q̄rtadecima primi mēſis ad rectam paſchę celebrationem obſeruanda eſt: ob miſteria ſacramenti alibi a nobis expoſita.

Digitized by Google

neq; titulus libelli ei⁹ de nõ mutãdo ut ĩquit paſchate cõueniẽs eſt materię propoſitę: quia nullus doctoꝝ uiroꝝ (ꝙ ego ſciã) unq̃ ſcripſit paſcha mutandũ eſſe: ſed deſiderãt ꝙ paſchę ca nõ obſeruetur & ꝙ paſcha iuxta patrũ decreta celebreť. quia nõ eſt error ĩ canone paſchę ſed in modo quęrẽdi uel indagãdi paſcha. qui ortus eſt ex decurſu tẽporis & negligentia noſtra & errore calẽdarii. quia ĩ eo nõ ad amuſſim annota ĩ ęquinoctiũ & quartadecima luna paſchalis licet a patribus nicęnę ſynodi recte fuerint poſita. quamobrẽ nihil ei reſpondendũ putaui: quia nihil ad paſchę ratiõnẽ ſcripta eius cõducũt: ſed execrationes duntaxat & maledicta in aſtrologos uates ingerunt. nec mea itereſt aliq̃d de his ſcribere: quia tuebũtur aſtrologi (ſi uelint) partes ſuas: neq; indigent in hoc meo patrocinio: nã philoſophos oẽs ſcientię ſuę adſtipulatores habẽt. quinimo nõ ſolum philoſophos ſed & theologos ſũmos Albertũ magnũ & ſanctũ Thomã ac hẽricum de mechilinia magnos ei⁹ diſcipulos tutores & patronos habẽt. ꝙ ſi auctor iſte q ſe pariſiẽſem doctorẽ eſſe gloriať & iactat: legiſſet unq̃ ſcripta aliorũ doctoꝝ pariſienſium: utputa Ioãnis ſcoti doctoris ſubtilis & bonauenturę ĩ ſecũdo ſenſenciarum uel ſancti Thomę cõtra gẽtiles hẽrici de gandauo & aliorũ pariſienſiũ doctorũ

ſcripta inueſtigaſſet nunquam tã temere hęc effudiſſet. Nã omnes iſti influxũ ſtellarũ in hęc inferiora demonſtrantes magnificiunt influẽtiam ipſarũ aſſerentes per influxum ſtellarum non ſolum immutari corpora humana uerum etiã animam per accidens & ex indirecto alterari. quia anima licet ipſa ſit incorporea: tamẽ non poteſt operari neq; ſentire neq; intelligere ſine organis corporeis. eſt enim neceſſe intelligentẽ fantaſmata ſpeculari. ſed quia hęc abunde tractantur a philoſophis atq; theologis non putaui operęprecium reſpõdere ei uel ſcripta eius coarguere ſed monui eũ ut doctores iſtos pariſiẽſes & alios qui in materia correctionis calendarii ſcripſerunt legeret: & reſipiſcẽs de male dictis & ſcriptis pęniteret. Nũc uero quoniã animaduerti eũ in malo propoſito perſeuerare & in deterius ſemper labi: nam nuperrime alium libellũ de non mutando (ut inquit) paſchate ſcripſit contra propoſitiones in materia calendarii nuper impreſſas: & quia monitiobus meis parere nõ curat: uolui iuxta euangelicam doctrinam denunciare hęc eccleſię & ſanctitati tuę quę in ea pręſidet: ut iuxta mandatum chriſti ſaluatoris in parabola iam aſſumpta pręcipias meſſoribus ut colligãt primum zizania & alligata in faſciculos comburent ea in deputationibus proxime futuris.

Digitized by Google

Triticũ uero congregent & reponant in hor-
reum tuum: ut habitis aliorum prelatorum &
principum reſpõſis iuxta tuas admonitiones
hoc opus ſanctum & ab omnibus (uno ſolo
excepto) deſideratum: concludi & bono fine
terminari deo fauente poſſit. ut ſecundum le-
gem diuinam uiuentes & paſcha ſanctũ iuxta
patrum decreta celebrantes pacem cum deo
habeamus. Valeat ſanctitas tua cui me humil-
lime commendo.

¶ FINIS.

¶ Impreſſum per Octauiãnum petru-
tiũ habita licẽtia a deputatis iuxta
decretum lateranenſis conci-
lii. Die uigeſima No-
uembris.
M. D. XVI.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google